

Saopštenje za javnost

Za objavu!

BROJNA PRAVA NEDOSTAJU NACRTU ZAKONA O CIVILNIM ŽRTVAMA RATA BRČKO DISTRIKTA

(Sarajevo, 14. juni, 2022) **U nacrtu Zakona o civilnim žrtvama rata Brčko distrikta BiH, koji će uskoro doći na usvajanje u Skupštini Brčko distrikta, nedostaje pravo na psihološku podršku, banjsko liječenje i medicinsku rehabilitaciju te pravo na prioritet prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu.** Usvajanje ovog Zakona također predstavlja **priliku da se po prvi put u BiH djeci rođenoj zbog rata prizna status i pripadajuća prava.** TRIAL International pripremio je set prijedloga za unapređenje nacrta Zakona koji, ukoliko budu usvojeni, mogu riješiti brojne probleme ove ranjive kategorije stanovništva u BDBiH. Stavovi preživjelih moraju biti uvaženi prije usvajanja Zakona, tako da su prijedlozi pripremljeni u konsultaciji sa Udruženjem za pomoć žrtvama i preživjelim seksualnog nasilja „SUZE“ te Udruženjem Zaboravljena djeca rata.

U Zakon o civilnim žrtvama rata Brčko distrikta BiH potrebno je uvrstiti pravo na psihološku podršku jer se preživjeli trenutno skoro isključivo oslanjaju na psihološku podršku koje im pružaju nevladine organizacije, obzirom da većinom nisu upoznati sa mogućnošću da istu ostvare u Centru za mentalno zdravlje BDBiH. Uvođenjem ovog prava u Zakon jasno će se pokazati preživjelima da imaju pravo na psihološku podršku, koja također treba blagovremeno biti ukazana žrtvama, te treba da bude kontinuirana i dugoročnijeg karaktera.

„Poslije svih dešavanja ja, vjerujem da su i mnogi drugi pomišljali prvo na suicid. Danas ja osjećam da kad idem gradom ili ulicom, da svi znaju šta se desilo i neki me strah hvata, okrećem glavu, izbjegavam neke kontakte i tako dalje“ ukazala je preživjela u okviru studije [„Zajedno dižemo glas“](#).

Žrtve iz BDBiH nemaju pravo na besplatan pristup banjskom liječenju i medicinskoj rehabilitaciji, a što je potrebna i značajna mjera koju prepoznaju kako žrtve tako i eksperti medicinske i psihijatrijske struke što je također neophodno uključiti u ovaj Zakon. Također, potrebno je omogućiti da civilne žrtve rata ostvaruju prioritet prilikom korištenja usluga zdravstvenih ustanova.

Poseban akcenat prijedloga organizacije TRIAL International je na priznavanju statusa djeci rođenoj zbog rata u okviru ovog Zakona, što može imati višestruk značaj, kako za samu djecu tako i za njihove majke, preživjele ratnog seksualnog nasilja, koje su često izložene dvostrukoj stigmatizaciji zbog zločina koje su preživjele — i kao majke djece koja su rođena iz čina silovanja i kao žrtve. **„Djeca rođena kao posljedica ratnog silovanja su zanemarena populacija čije samo rođenje sa sobom nosi po život opasne i trajne rizike i štete. To može podrazumijevati stigmatizaciju i diskriminaciju od strane društva i pravnog sistema u kojem žive, fizičko nasilje i emocionalno zlostavljanje tokom odrastanja, vršnjačko nasilje u školama gdje su ova djeca targetirana kao djeca bez oca, napuštena djeca“**, navode iz Udruženja Zaboravljena djeca rata.

Brčko distrikt BiH pred sobom ima važan zadatak da usvajanjem Zakona o civilnim žrtvama rata u BiH, odgovori na stvarne potrebe civilnih žrtava rata. Imajući u vidu da su godinama žrtve iz ove administrativne jedinice u nepovoljnoj poziciji u odnosu na žrtve iz Federacije BiH i Republike Srpske, budući da trenutna Odluka o zaštiti civilnih žrtava rata BDBiH predviđa niži obim prava u odnosu na entitetske zakone, ovo je prilika ne samo da se ta nepravda ispravi, već da se donesu i nova zakonska rješenja koja adekvatnije adresiraju potrebe preživjelih, a koja kasnije mogu poslužiti i kao pozitivni primjeri za usvajanje u entitetima.